

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 40 cor. (20 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 20 cor. (10 Lei)
Un număr 1 cor. (50 bani.)

iese odată la săptămână.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin.**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un gir mărunt odată 2 cor. a doua și a treia oră 100 cor.

La Alba-Iulia.

Cetitorii gazetei noastre au văzut, că noi, cei cari scriem această gazetă, ne-am ferit totdeauna de certele politice. Noi ne-am silit și ne silim să dăm sătenilor noștri numai apa limpede a adevărului, fără să cădeloim nume de oameni, fără să trezim uri și zavistii între fiii aceluiași popor. Am dorit să stăm deasupra luptelor înverșunate, cari se poartă cu slova și cu cuvântul între oamenii feluritelor tovarășii politice.

Noi suntem mai întâi și mai pe sus de toate *Români*, cari ne iubim țara, iubim cu înflăcărare România mare, făcută cu atâtea pătimiri și jertfe de sânge. De aceea am ținut înaintea ochilor numai binele obștesc și întărirea temelii noastre de viață ca neam liber și unit pe vecie într-o singură țară românească.

În deosebi am scris și am luptat în potruva *rătăcirilor* cari s'au ivit aici solo între oamenii poporului, dându-ne silința să povățuim pe părinții și frații noștri pe cărările celea bune, cari duc la păstrarea izbânzilor câștigate în marele război și ferindu-i de drumurile prăpăstioase și ucigătoare ale neînțelegerii și ale urei dintre frați, dintre cei cari poartă cărma și dintre cei ce poartă plugul și arma. Și unii și alții stau în slujba Țării, și unii și alții

sunt stâlpi de temelie pentru România Mare; de aceea ne-am străduit cu sfîntenie să ajutăm la întărirea înțelegerii și a bunei frații dintre dânșii.

În vâltoarele de astăzi ale politice am îndemnat la înțelegere și la dragoste pe fiii aceluiași neam și am rugat cu toată căldura sufletelor noastre pe oamenii poporului nostru să nu se lase târați de patimi, nici de sfezi păgubitoare, ca nu cumva Țara, pe care o slujim cu toții, ori cel puțin mărturisim cu toții că-o slujim, să aibă scădere din certurile și neînțelegerile dintre frați.

Am pomenit în numerele trecute ale gazetei noastre, că în fața viitoarelor alegeri, oamenii politici s'au împărțit în două tabere, alegându-se unii deoparte și alții de alta, mărturisind fiecare dintre ele, că de partea lor e mai binele și adevărul.

Una dintre tabere, Partidul național al nostru, care a condus luptele de până aici în potruva aspiririlor ungurești, ține Sâmbătă în 24 Aprilie o adunare națională la Alba-Iulia, la care chiamă pe fiii Ardealului pentru lămurirea stărilor de astăzi și croirea drumurilor viitoare în cuprinsul și spre binele României mari, care, laudă lui Dumnezeu, ne cuprinde acum pentru toate veacurile.

În legătură cu această adunare națională chemată de fruntașii noștri, auzim acum, că s'ar fi răspândit între oamenii poporului o rătăcire, care poate să fie foarte păgubitoare:

S'ar răspândit adevărată veste mincinoasă, că cei cari se adună la Alba-Iulia nu ar vrea unire deplină cu țara—mamă, ci ar vrea să țină Ardealul și părțile românești din fosta Ungarie în mâinile lor, fără să lase amestecul fraților din Regatul vechiu în treburile noastre ardelenesti. Și mai zic, răspânditori de vești neadevărate, că Partidul Național, ar vrea să rămâie și pe mai departe stăpânirea Consiliului Dirigent, ca și până acum, iar unirea făcută la Alba-Iulia în Decembrie 1918 să fie mai mult numai pe hârtie.

Iată, această veste nu este întemeiată pe adevăr. Și cei cari o răspândesc, sunt niște hulitori, cari bagă ură și zavistie păcătoasă între frați.

Astăzi nu este și nu poate fi suflare românească în tot cuprinsul Ardealului, care să nu dorească și să nu aștepte cu inima plină de bucurie *înfrățirea deplină* a fraților de un sânge și de o limbă!

Unirea au dorit-o moșii și strămoșii noștri, am dorit-o noi și am făcut-o cu tot focul sufletelor noastre: poate, deci, să fie hulitori, care să grăiască altminterea decât credințele noastre udate cu lacrimi și cu sânge?

O, nu! Maniu și Vaida și Ștefan Pop, și toți cei jurați pe stegul dânșilor sunt români încercați cari au condus Unirea, au pregătit-o și au înfăptuit-o. Prin urmare, Partidul Național nu poate să vrea altceva decât să *desăvârșească* Unirea, iar nu ca să o slăbească.

În numele desăvârșirii se ține această adunare din Alba-Iulia, în numele și spre binele României mari, spre întărirea și încheierea ei, pe care o iubim cu toții, mai presus chiar decât viețile noastre.

Acestea am ținut să le scriem, ca să nu fie nici o rătăcire și nici o îndoielă, cari ar putea să nască neînțelegeri între fiii poporului nostru.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ.

Prințul Carol în Japonia

Unul dintre cele mai mari ziare englezești scrie în legătură cu călătoria principelui Carol în Japonia, că ar fi foarte minunat dacă moștenitorul nostru de tron ar putea să facă mult dorita legătură cu Japonia. România iar da Japoniei bucate și petrol, de cari are din belșug, iar Japonia ni-ar da nouă mașini și locomotive de calea pentru transportarea acestora, precum și alte lucruri de cari are de prisos; mult dorita legătură dintre Apus și Soare — răsare ar fi astfel încheiată; iar de alta parte Europa va trebui să recunoască, cu multă întruistare, că ea singură, fără ajutorul celorlalte ținuturi, deocamdată nu poate să trăiască.

Biserica românească în Roma.

— Avem și noi, Români, un sfânt lăcaș în cetatea Apostolilor. — Biserica a deschis-o în chip sărbătoreț Părintele Vasile Lucaciu în ziua de 23 Februarie. —

În Roma, vechea cetate a creștinătății, aproape toate neamurile mai alese din lume, își aveau bisericile lor, numai noi, Români, nu. Asemenea, în biserică cea mare a Sfântului Petru sunt scaune de spovedanie pentru toate limbile popoarelor celor mari. Singuri noi, cu toată suntem ramură latină, nu avem acolo asemenea lucru.

Oricum, această împrejurare te atinge dureros, mai ales când aveai prilejul să cercetezi cetatea de obârșie a neamului nostru. Tu, românul, te vedeai străin, tocmai acolo, de unde spune istoria, că s'au prăsit strămoșii poporului nostru.

Spre a șterge această nepotrivelă a sângelui și a credinței multor mii și mii de suflete din poporul nostru, răposatul Arhiepiscop Vasile Hossu dela Gherla împreună cu ceilalți arhiepiscopi uniți din Ardeal, s'au străduit mult până au putut face rost să avem și noi Români un lăcaș de închinare în limba noastră lângă mormintele Apostolilor Petru și Pavel.

Încă înainte războiului Sfântia Sa Părintele Papa Benedict al 15-lea s'a milostivit de cererea dreaptă a Arhiepiscopilor noștri români uniți și a dăruit pe seama Românilor biserica numită „San Salvatore della

Cappelle”, din apropierea Panteonului.

Biserica românească din Roma multă vreme nu a putut fi luată în primire de cei în drept din pricina războiului. Abia în cursul anului 1919 a putut să plece la Roma părintele canonic dela Blaj, Dr. Alexandru Nicolescu, impunitiv să fie păstorul vremelnic al aceluși sfânt lăcaș. Părintele Nicolescu a stat în Roma, cu mici întreruperi, până în toamna anului trecut, când a fost ales deputat al Blajului.

Lângă biserica românească din Roma este și o casă parohială potrivită, în care poate să locuiască parohul. Slujba românească încă nu se făcuse până de curând în biserica din Roma, fiindcă se nădăjduia să fie deschisă cu sărbători mari de bucurie, chiar de înșiși arhiepiscopii noștri din Ardeal.

Pe la începutul anului curent a fost trimis la Roma, în afaceri de ale Tării Părintele Dr. Vasile Lucaciu, vechiul luptător național.

Acum ne vine din Roma o veste îmbucurătoare. Biserica românească de acolo a fost deschisă sărbătorește în ziua de Duminică 23 Februarie și dată spre slujbă românească. Cea dintâi slujbă în limba noastră

a fost săvârșită de Prea eucernicia Sa Părintele Lucaciu, ajutat de corul românesc al clericilor ardeleni dela Propagandă și dela Colegiul grec, două școli vestite, unde învață tineri români.

Au luat parte la sărbătoare toți membrii Legațiunii române din Roma, în frunte cu dl. ministru Lahovari și dl. colonel Florescu. Pream și toți românii aflați în Roma, clerici și mireni.

Din partea Papei a fost de față Cardinalul Norini, împreună cu foarte mulți frați italieni. Aceștia au ascultat cu multă evlavie slujba românească.

Părintele Lucaciu a ținut la sfârșit o predică însuflețită, mulțumind Papei pentru creștinescul dar, apoi a încheiat strigând: „Să trăiască Majestatea Sa Regele Românilor, Ferdinand întâiul, și brava Sa armată!”

Coriștii au cântat: „Trăiască Regele” și „Mulți ani”, iar la masa din casa parohială „Pe al nostru steag”.

Părintele Nicolescu, păstorul vremelnic al bisericii din Roma, plecase din București spre Roma la 1 Martie, astfel, că pe când a sosit, va fi avut fericirea să poată începe slujbele românești în lăcașul sfânt al neamului nostru din Roma.

Te doare de soarta orfanilor?

— Cumpără lozuri de-ale Orfelinatului din Blaj!

De vorbă cu stelele.

— Astronomii își dau silința să găsească locuitorii de pe planete.

Astronomii, adică cetitorii stele din Franța, de când s'a isprăvit războiul își tot sfârșesc capetele, cum ar putea să înțelegă în legături ca planetele (unde ferii) din văzduh? Dănsii cred că unele dintre stele sunt locuitori definiți ca și pământul nostru — tot o planetă și el — în care ar fi cu puțință o oarecare înțelegere. Acum de curând s'au sosit să facă un mare mare, vrăgmaș de mare, în care să bage 27 tone de melidă (un fel de praf) și un glonț sbrător, pe care să-l împuste spre una dintre stele. Glonțele ar avea putere să ajungă chiar până la stea, dar ajungând fără de puterea de atragere a pământului tot ar trebui să cadă pe vre-o planetă oarecare, cum căd bucăți de peatră din stele pe pământul nostru. Omenii de acolo, de-or fi, vor vedea glonțele, vor cunoaște că este lucru de mână omenească, și ne vor trimite și ei vre-un semn oarecare... Cum s'a sosit de astfel, că ne-ar trimite scintile electrice.

De ce mai știți? Intr'o bună zi, ne-om trezi că stăm de vorbă cu stelele. Dacă nu ar tăzi, peste vre-o mie de ani cine-o mai trăi pe atunci!

Gornistul.

În vârtejul unui atac Stan Petre, gornistul companiei, a căzut prizonier în mâna nemților. N'o să uite niciodată clipa afurisită când l'au prins. Când au strâpuns ai noștri colțul de deal, unde se îngrămădiseră Nemții, eră în spatele companiei și suna din trâmbița mai tare decât poceau ghiulelele pe sus. Deodată vine ordinul ca trupele să pornească la dreapta, după batalion.

Eră în amurg și Stan abia își mai ținea sufletul. Ce mai alergătură și în ziua aceea! Compania se cam depărtase, dar nu eră mare treabă. De atâtea ori rămăsese de ea și totdeauna o ajunsese din urmă. Stan își aminti cum la o manevră, l'a văzut Don plutonier-major că venea fugind după „campanie”. Doamne! ce pumni i-a mai cărat! Eră o manevră frumoasă prin sate — cam e la el acasă — cu ogrăzi mari, prin care fetele alergau svelte, strânc la mijloc, ca loana lui Constantin Morariu... Oglinda

vieții din satul lui îi trecu pe dinainte ca un azur amețitor... O sprânceasă de deal îi tăie drumul. Stan ridică ochii buimăciți, deșteptat parcă dintr'un vis, privi repede la dreapta, la stânga... Nu se mai vedea, nu se mai auză nimic. Pe unde o fi apucat-o compania! După câțiva pași, o cărare se deschise spre stânga. Înainte cu Dumnezeu. Stan își făcuse planul să meargă cât o mai merge... și dacă n'o întâlni compania să doarmă în câmp. În zori, când se va lumina de zi, va da el de dânsa.

Poteca, pe care mergea acum, străbatea o livadă presărată de pomi. Oboseala îi mistuia de nu-și mai putea duce trupul. Picioarele abia i se mai mișcau. Nici nu văzu la o cotitură o sârmă pusă deacurmezișul peste drum. Se împiedică și căzu ca trăsniț, cu toată greutatea trupului.

Sgomotul armatei trântite, al trâmbiței și baionetei ce se ciocniră între ele, tăiară liniștea serii. O voce se auzi: „Hală! werda!” și deodată cinei Nemți

ieșiră dintr'o văgăună cu armele întinse spre dânsul. Doi îi ridicară brațele în sus, alții doi îl dozarmă și al cincilea stă cu arma deoparte amenințându-l. Îl buzunăriră ca pe un pușcăriaș; până și pâinea i-au luat-o din sac. Arma ca arma, dar pâinea? Sau repezit la pâinea ca o haită de lupi la un stârv...

Stan nu mai știe ce s'a petrecut cu el. Toată noaptea l'au plimbat. Apoi țin'te la drum! Îl ducea dela spate Neamțul care îi luase pâinea. Tot Neamțul îi ducea arma și goarna. La un popas Stan se uită lung la călăul lui. Eră un băețan ca și el, galben și tras la față, tot așa de prăpădit. Pironi privirea pe goarna lui, pe care Neamțul o atârname la cingătoare. Câte amintiri nu se legau de goarna aceea, din care Stan sunase în manevre, când eră pace și care i-a fost prietenă nedespărțită în atâtea luni de război! Cu goarna aceea a sunat asaltul de atâtea ori în lupte și scara în cantonament, când Don căpitan da ordin să nu se sune nici un semnal. Stan înfundă

goarna cu batista și tot suna încet, înăbușit, o horă d'alea, de jucau camarazii în cantonament de ropotea ograda...

Și acum, goarna nu mai eră a lui. Eră mai măhnit în suflet că i-o luase, decât că-l făcuse prizonier. Necăjit își îndea capela pe cap. Mâna care îndea capela aceea veche și unvroasă, ce-și pierduse și forma și culoarea, se opri deodată și Stan își aminti că în împletitura din stânga a capelei vărase o hârtie de doi lei cu o săptămână înainte. O câștigase la un joc de cărți de la țiganul ce îngrijește de calul lui Don căpitan, tocmai în ziua când s'au împărțit soldele la companie.

Stan lua capela, scoase din împletitura ei hârtia și se apropiie sfios de Neamțul încrunțat, întinzând cu o mână hârtia, cu cealaltă arătând goarna.

Băiețanul bălan, cu ochi albaștri-tuburii, privi hârtia, apoi se uită lung la Stan... un zâmbet ușor încercuți față lui trudită, apoi îi întinse goarna, belborcând câteva suvințe pe care Stan nu le-a înțeles.

„Asociațiunea” la lucru!

„Asociațiunea”, cea mai veche însoțire culturală a Românilor de dincoace din munte, întemeiată acum sunt 59 de ani, în zilele marilor mitropoliți Alexandru Șuleț dela Băj și Andrei Șaguna dela Sibiu, primindu-se și ea, acum vrea să se pună la lucru cu tot dinadinsul.

Și până acum a lucrat bine, înfrățind pe toți Români la adunările ei, înființând un muzeu prețios la Sibiu, tipărind cele mai ieftine și mai bune cărți și călindare pentru popor (numai cu ajutorul d-lui Vasile Stroiescu din Basarabia a înființat 3000 de biblioteci sătești), dând ajutoare frumoase cărturarilor și meseriașilor noștri și ținând pururea vie însușirea și mădejdea de mai bine în toți Români.

Iată câteva din planurile ei mărețe!

„Asociațiunea”, continuându-și lucrarea începută, va stăruî din toate puterile, cu mijloacele, ce i-se vor pune la îndemână:

1. Să facă o nouă arondare a despărțimintelor, pe temeiul principiului ca teritoriul despărțimintelor să nu fie prea mare, ca astfel lucrarea lor să fie cu atât mai izbită.

2. Va stăruî, ca în fiecare comună românească să avem o agentură a „Asociațiunii” și o Bibliotecă populară, iar cu timpul și câte o Casă Națională, în care să fie adăpostite toate societățile culturale și economice din comună.

3. Pentru intelectualii din sediul fiecărui despărțământ, la care gravitează întreagă cărturărimea din împrejurime, „Asociațiunea” proiectează înființarea a câte unei Case Naționale, în care să se concentreze întreagă viața culturală, morală și economică a despărțământului.

4. În același timp se plănuiește lărgirea Casei Naționale centrale, îndeosebi a încăperilor destinate să adăpostească colecțiile mereu crescânde ale Muzeului și Bibliotecii centrale.

5. „Asociațiunea” va stăruî să vină, prin reprezentanții, și în deosebii prin conferențiarul său, cât mai adeseori în atingere cu poporul, sfătându-l și îndemnându-l la îmbrățișarea tuturor întreprinderilor folositoare, o lucrare mai rațională a pământului, o îngrijire mai bună a vitelor și a altor animale domestice, înființarea a tot felul de însoțiri și reuniuni; de altă parte combătând defectele și obiceiurile rele și păgubitoare, încuibate în popor.

Acest scop „Asociațiunea” crede să-l poată ajunge prin ținerea de conferințe felurite, anume:

- a) conferințe (prelegeri) populare;
- b) conferințe pentru intelectuali, spre care scop avem trebuință neapărată de conferențiar mulți și buni;
- c) prin acordarea de premii;
- d) prin expoziții: agricole, de vite, de porturi naționale, de lucrări de artă, de jocuri, de copii etc., precum și prin concursuri muzicale și sportive;

6. Sistemizarea în toate satele a cursurilor de adulți, și mai ales a cursurilor de analfabeti, va forma una din preocupările de căpetenie ale „Asociațiunii”.

7. Pentru promovarea mai cu succes a culturii și literaturii pe seama tuturor păturilor poporului nostru, „Asociațiunea” va trebui să se provadă și cu o tipografie și compactorie proprie, în care să scoată, pe lângă cărțile destinate pentru înzestrarea bibliotecilor populare și regionale:

- a) revista „Transilvania”;
- b) Biblioteca populară;
- c) Biblioteca tineretului;
- d) alte publicațiuni.

8. În legătură cu Interatul liceului de fete din Sibiu s'a proiectat deschiderea unui curs complementar de gospodărie și industrie de casă, pe seama fetițelor noastre, cari n'au de gând să facă studii superioare. (i. g.)

Bacșișele.

Iată un cuvânt curios, puțin cunoscut de poporul nostru până bine de curând; un cuvânt străin, pe care mai bine era dacă nici nu-l cunoșteam. Noi Ardelenii așa de puțin bacșișe am plătit mai înainte, încât nici nu-l prea întrebuițam și îi ziceam bani de buzunăreală ori de cinste.

Astăzi, durere, cine nu știe în România mare ce e bacșișul! Nu este om să nu-l cunoască.

Te duci cu trenul de aici până colo, nu află loc, rămâi

de tren. Ce faci însă? Mergi la călăuz, îi pui în palmă 20 cor. și-ți face loc abunăseama. Ai cumpărat ceva marfă și dorești s'o aduci cu trenul, nu-ți vine nici într'un an. Dă însă bacșiș fiecărui celerist mai de doi Doamne și marfa îți sosește în câteva zile. Mergi la oraș și cauți sălaș la un hotel. Nu sunt camere (odăi), nu sunt și pace bună. Bagă mâna în șerpar, dă-i portarului 50 de coroane și numai decât și se deschide odaia cea mai frumoasă. Și așa mai departe, pilde se pot aduce cu mii.

Cu un cuvânt cu bacșișe poți cumpăra tot ce dorești afară doară de viciu și sănătate. Și în acești doi ani din urmă așa s'a stricat lumea în privința aceasta încât aproape nu o mai cunoaște.

Noi Ardelenii n'am fost învățați cu năravul acesta prost și nici nu dorim să-l învățăm, Doamne ferește. Iar dacă unii dintre noi sunt vinovați în privința aceasta — în care pădure nu se află uscături? — să-i luăm fie, cu binele fie cu răul, dar să-i vindecăm de boala aceasta, care, cum am zis și mai sus, poate să ne nimicească țara. Ori de câte ori vom afla slujbași de ai statului, cari primesc bacșișe, să-i dăm pe mâna poliției fără de nici o milă și tot asemenea să facem și cu ceilalți oameni de nimica. Altfel ne prăpădim văzând cu ochii.

Cu goarna la subțioară, se simțea acum mai tare decât Neamțul ce purta cu dânsul două arme.

Așa a mai mers el o zi întreagă, până s'a pomenit cu Neamțul lui într'un târgușor, acolo, în fața unei case mai răsărite, cu un steag la poartă, s'au oprit și Stan a fost vârat înăuntru. Un „Rumân”, îmbrăcat în uniformă nemțească l-a întrebat câte în stele și în lună. Niciodată n'a răspuns la mai multe întrebări ca atunci. Făcuse el ca recrut în cazarmă, teorie; știa de pe atunci câteva răspunsuri bune, dar acum le uitase. Și apoi, trebuia să răspundă și din cele neștiute și din cele văzute și din cele nevăzute.

A răspuns și el după cum s'a priceput. După ce a terminat, o sentinelă l-a dus afară. Abia ajuns la poartă, un Neamț burtos ieși din casă afară, ca și cum ar fi avut să-l mai întrebe ceva. El opri și îi smulse goarna din mână. Stan a sărit după el și a cerut să-i vorbească. Neamțul ce vorbea românește cobora de

sus și-l întrebă ce dorește! Ceru să-i lase goarna. Nemții făcură roată în jurul lui; unul mai bătrân dădu ordin să sune ceva din goarnă. Atâți-a trebuit lui Stan. Cu inima înviorată sună acum hore, semnale, jocuri, cari nu se mai sfârșeau. Din cercul de Nemți ieși apoi un ofițer, care vorbi ceva la ureche cu cel mai bătrân dintre ei, după care i-se înclină, ca Stan, să meargă cu dânsul. Acest ofițer comanda un batalion ce mergea pe front.

Stan fu pus în subzistență la o companie nemțească și în afară de graiul străin al Nemților din front, par'că era la compania lui... Nu mai era însă nici Don căpitan al lui, nici Don plutonier-major...

Se tot gândea ce aveau să facă Nemții cu dânsul. De sigur o să-l pună să tragă în ai lui. Ei! dar par'că el nu știa să tragă în sus? N'o să moară nici un Român de gloanțele lui. Dar dacă, îl pune să tragă, de ce nu-i dă o armă? Nu, n'o să-l pună să tragă. El are numai goarna.

Batalionul nemțesc din care făcea parte acum, luase acum, luase poziția în linia I-a. Stan băgă de seamă că se făcuseră pregătiri mari de atac. Soldații primiseră cărușe mai mult, pachete de pansament, pâine; mulți vorbeau îngrijorați între dânsii. Numai el sta abătut într-o parte. Un sergent veni la dânsul și-l duse la comandantul batalionului, care-i făcu semn să stea lângă el.

În ziua aceea au atacat Nemții de trei ori și de trei ori au fost respinși. Lui Stan îi salta inima de bucurie. Pitiit după un adăpost, se uita cum din toate părțile Nemții cădeau secerăți de gloanțele camarazilor lui... Cine știe, poate dincolo unde luptă ai noștri cu atâta vitejie, poate să fie chiar compania lui. Ei, ce ar mai da să vadă pe Don căpitan și pe băieții cărora le cânta în marș, și îi înveselea cu horele sale. Cum sta pitit în adăpostul său, o mână țepănă îl bătă pe umăr. Era un Neamț gros, care îi făcu semn să-l urmeze. După câteva sute de metri cobora

într-o viroagă, unde se găsea comandantul batalionului. Lângă dânsul mai erau vre-o zece nemți, iar în mijlocul acestora Stan zări un soldat român fără armă. Cum îl văzu se duse glonț spre el să-l întrebe cum dela prins. „Nu m'a prins; nu-i vorbă de prins. Eu m'am predat. Toți se predau; nu mai așteaptă decât un semnal”. Stan înțelese. Era un dezertor de origine străină. La dealdăștia n'a cântat el niciodată cu goarna lui.

Dezertorul se apropie de Stan și-i spuse, că comandantul batalionului nemțesc a hotărât ca el să meargă la tranșeele cea mai înaintată și acolo să sune „Incetarea focului și retragerea”. De nu va executa, va fi împușcat.

Stan îngălbeni; deodată însă ochii lui fulgerară.

Fără întârziere, răspuns dezertorului, că va executa întocmai ordinul comandantului de batalion. Capitanul neamț veni spre Stan, îl bătă pe umeri în semn de mulțumire, îi dădu o țigară, apoi îi făcu semn să plece.

Într-o alergătură nebună Stan

Un glas dela sate.

— Ce cred satenii despre schimbările politice. —

Domnule Redactor!

Sunt un plugar dintre aceia, cari bucuras sa indeletnicesc cu cetirea gazetelor si cartilor de invatatura si chiar de aceea fac de acum o jumtate de an in fiecare Sambata asept cu nerabdare gazeta D-Voastra „Unirea Poporului”, care mi-se pare a fi cea mai cu tragere de inimă pentru noi taranii. Am văzut cu ochii cum D-Voastra incunjurati cearta, ca pe focul si Va dati silinta, ca prin indemnuri si sfaturi bune sa ne luminați și pe noi plugarii, asupra tuturor întâmplărilor mai de seamă dinlăuntrul și din afara țării noastre scumpe.

Din gazeta D-Voastra am înțeles și despre întorsătura mare ce s'a făcut în politica țării noastre în vremea din urmă.

D-Voastra ne scrieți în gazetă, că dacă avem ceva noutăți, gânduri bune ori îndoieli pe la noi să Vi-le scriem. Apoi să știți Dle Redactor, că nouă la țărani toată treaba cu politica asta nu ne prea place. Parcă prea iute se scie și prea iute se scoboară dela putere Domnii cei cari fac politica. Nestatornicia asta să nu ne fie cumva apre paguba țării. Treburile nu merg bine nici chiar în comuna noastră când azi avem un pri-

străbătii prin adăposturi până la linia I-a de tranșee nemțești. Acolo răsufă puțin. Ochiul lui ager puțin să descopere la miază depărtare cele două colțuri ale capetelor românești. Erau capete ca cele din compania lui.

... Atunci se ridică pe parapetul șanțului, drept ca o lumânare, ridică goarna la buzele lavinate, care se încăleștară pe alama trimbiței, apoi din toată puterea trupului și sufletului său sună cu putere în goarnă, din care iesiau acum sunete de armă, ce brăzdau văzduhul.

Stan sună încă, în timp ce din șanțurile românești se ridicau vitejii, pornind eu o furie ne mai văzută la atac.

Îngrozii de atacul neașteptat, nemții fugiră, împrăștiindu-se în toate părțile. Când ai noștri au ajuns la prima linie de tranșee cucerită, au găsit între cadavrele de nemți, întina pe parapet un soldat român mort, isbit de un gloanț la cap. Mânile lui încăleștate strângeau goarna la sân.

Stan gornistul sunase „Asaltul”
Malor St. Tătărescu.

mar și mâne pe altul, d'apoi într'o țară mare ca a noastră! Unde atâtea sunt de isprăvit.

Noi plugarii din Ardeal după întorsătura din urmă avem o îndoială mare și apoi o dorință. Pe vremea stăpânirii ungurești multe primejdii au trecut peste capul nostru și conducătorii de atunci la toate le-au stat în față cu vrednicie. Noi ne aducem și ne vom aduce aminte cu drag totdeauna cum Dnii Maniu și Vaida, ca și alți membrii ai partidului național își ridicau cuvântul în casa țării din Budapesta pentru drepturile noastre ale Românilor. Lăcrimam când cetiam cuvântările lor. Știm cât de mult au trebuit să sufere ei pentru limba românească și neamul românesc. Chiar și în decursul războiului acești oameni au rămas cu noi, ca la vreme de năcaz să ne poată sări în ajutor. Până am știut, că ei sunt în mijlocul nostru și partidul național trăește, nădejdea în noi nu a slăbit. Să nu gândiți, că noi țărani nu ne întrebăm adeseori, că oare ce-ar fi fost dacă în revoluția din 1918, toamna, nu ar fi fost partidul național și cărmăcii lui înțelepți? *Alex. Vaida* a fost acela, care atunci a avut curajul să le spună unguirilor verde în ochi, că *neamul românesc de acum înainte vrea să se cărmuiască singur.*

Știm apoi, că tot oamenii partidului au fost aceia, cari au făcut gărzile naționale, pentru apărarea bunurilor noastre, ei au făcut adunarea mare dela Alba-Iulia unde am avut norocul să fim și eu de față. Și Doamne ce primejdie era încă și atunci. Noi i-am ales atunci să fie mai marii și conducătorii noștri, căci ne uitam la ei ca la păstorii cari nu și-au părăsit turma nici în vreme de primejdie. Nu ne pare rău, că i-am ales. Știm și noi, că în toată pădurea sunt și uscături, pe cari pădurarul harnic le taie și le aruncă în foc, ca să poată crește mai bine lemnele și vlăstarii cei sănătoși, dar vom fi totdeauna recunoscători pentru legea de alegere a deputaților, pentru legea de împărțire a pământului și pentru alte legi bune. I-am trimis apoi, alegându-i cu votul nostru, în casa țării românești și acolo încă și-au împlinit cuvântul ce ni-l-au făgăduit. Au făcut unirea mult dorită cu țara mamă, în gazeta D-Voastra am cetit cum și-au dat silința din toate puterile să îmbunătățească soarta țărănimii din întreaga

România și cum Dl Vaida în țările străine lucra din răsputeri, ca drepturile țării românești să fie recunoscute și România respectată. Ce n-au putut face alții în ani de zile, el a făcut în câteva săptămâni. —

Și acum iată îndoiala noastră Dle Redactor. Oare acești conducători ai noștri de până acum, cari niciodată nu ne-au mințit și încrederea ce ne-am pus-o în ei nu ne-au dat-o de rușine, acum să nu mai fie buni? Ne doare inima când ne gândim, că o parte din oamenii partidului național s'au rupt de ei, și după judecata noastră, găsim, că nu au făcut bine, căci au făcut-o fără de a ne întreba pe noi alegătorii, cari i-am trimis acolo.

Dacă cineva crede totuși, că trebuie făcut ceva, că trebuie scătate lemnele uscate din pădure, aceasta se va putea face, dar nu credem să fie cineva așa de nebun, ca pentru câteva uscături să taie pădurea toată, și apoi nici aceea, că cineva pentru o pădure de abia sădită va da în schimb un codru, care a înfruntat toate vijeliile vremii, și trăsnete și fulgere, fără de a se clătina din loc.

Vasile Câmpeanu, plugar.

Cei trei hoți.

Trei hoți omorără și jefu-iră pe un neguțator, care trecea printr'o pădure cu o mulțime de bani și scumpe-turi.

Ei își adunară comorile răpite în peștera lor și-l trimiseră pe cel mai tânăr la oraș, ca să cumpere de ale mâncării.

După ce se duse acela, ceilalți să înțelesără să-l omoare când s'o întoarce dela oraș, și să împartă astfel comorile numai între ei doi.

Ear hoțul cel tinăr să cugeta și el pe sale, zicând: »Cât aş fi eu de fericit, dacă ar fi toate comorile acelea ale mele! O să înveninez pe tovașii mei, așa-mi rămân apoi comorile mie.» El cumpără de mâncare la oraș, puse otravă în vin și să întoarse la peșteră.

Când intra înlăuntru, tovarășii să se aruncară asupra lui și-l junghiară. După aceea se puseră la masă, mâncară și beură din vinul cu otravă și au murit în cele mai gro-save chinuri, acolo fură ei

găsiți morți, încunjurati de comorile cele multe, ce au răpit.

Dumnezeu din ceruri pedeapsa a dat și pe cătoșii înșiși cu toți s'au omor.

Din Frăua.

Petrecerea tinerimii române din Frăua, căreia i-a premerat serată cu program bogat și ales, s'a ținut a doua zi de sf. Paști sub conducerea harnicului învățător Ilie Ban. Sala mărișoară a școlii gr. cat. era de tot prea mică pentru marea mulțime a publicului ce se adunase din comună și satele vecine. Declamările, frumosul poem al „Unirii” și mai cu seamă piesa plină de învățături frumoase: „Paza Maicii Sfinte” jucată așa de frumos și cu suflet de româncelele și românașii noștri au mulțumit pe toți. N'a lipsit nici ceva de glumă: „Nunta Țigăcului”. Pentru noi cei câțiva cărturari din loc și jur producțiunea aceasta și dragostea ce s'a arătat față de ea din partea poporului a fost o nouă dovadă, că poporul nostru vrea să-și nutrească sufletul cu învățături folositoare și sprijinește pe conducătorii săi în ori ce mișcare spre cultură românească, iar izbânda bănească — s'au încasat la 4000 cor. — ne arată că pentru astfel de lucruri e în stare să facă și jertfe. — Venitul curat s'a întors în folosul școlii. —

Sășii — foarte puternicii alt-cum în această comună — n'au voit să dea Rumunilor — Blobi sala lor mare și încăpătoare pentru producțiune. Sunt, se vede, tot cei vechi și nu vreau să înțeleagă schimbarea vremii. Imi zicea însă un credincios de acolo „N'au voit să ne dea sala, dar o să ne fie de învățatură. Ne vom face noi tot ce ne trebuie. Deocamdată se vor învăța Românii — stăpâni în țara lor — de a nu mai rosti cuvântul de „jupâne” și „stăpâne”, cari arată numai slugărnicia noastră și domina-lor, iar mai târziu, și nu va trece mult, când vom avea tot de ce avem trebuință, atunci vom scutura chiar și praful de pe picioarele noastre când ne vom despărți de ei și-i vom cunoaște așa cum ne cunoșc ei acum”. Ne trebuie însă pentru aceasta preoți și învățători buni și cu tragere de inimă față de noi. —

Jocul și petrecerea au ținut până-n zori într'o ordine și însuflețire vrednică de fii neamului român.

Trăiască învățătorii harnici! Vedetot.

Cum stă lumea și țara.

Dela noi.

Cum stăm?

Precum bine știm, cărmăritorii o ține *generalul Averescu*, care când a ajuns în putere, neputându-se înțelege cu parlamentul, l-a împrăștiat, și acum stăm în preajma unor alegeri nouă.

În lupta alegerilor au intrat cu mult foc, toate partidele din România mare. Munca cea mai mare pentru reușită în alegeri, o desvoaltă, firește partidul guvernului, numit «partidul poporului». Acest partid tocmai Dumineca trecută a ținut mare adunare la București, care ar fi fost tare bine cercetată, dar care s'a isprăvit cu o mică încăierare cu socialiștii.

La partidul poporului s'au alăturat și vre-o 30 de deputați din partidul nostru național. Acum aceștia își dau toată silința, ca la alegeri să isbească pe candidații partidului național. Dar nici acest partid nu vrea să se desbătut. În conștiința, că de 70 de ani a purtat totdeauna cu cinste steagul în luptele noastre cu ungurii, crede, că nu i-a trecut încă vremea să închine steagul în fața unui partid nou. În fața unui partid nou, în fața popului, că înșiși membrii partidului să se declare asupra ținutei din viitor, a convocat și el o adunare pe ziua de 24 Aprilie la Alba Iulia. În adunarea aceasta se va hotărî și modificarea programului de partid, în felul că partidul să nu fie restrâns numai în Ardeal și părțile ungurene, ca să poată trece și în regatul vechiu, Basarabia și Bucovina.

Luptă înverșunată se poate proroci și pentru alegerile din Basarabia, unde partidul s'asnumit țărănesc, e hotărît să nu sprijinească pe generalul Averescu. De vechiul regat nici nu mai pomenim, fiindcă e cunoscut îndeajuns deosebirea de vederi dintre

partidul Dlui Iorga și Mihailache poreclit Federația democrației naționale și dintre cel al poporului.

Schimbare la guvern.

Știm iarăși, că în guvernul generalului Averescu au intrat următorii ardeleni: *D. Vasile Goldiș*, apoi *Mocsonyi*, *Goga* și *Taslăuanu*. Acum d. *Goldiș* iese din guvern, fiindcă gazeta sa, «Românul» dela Arad, nu vrea să încete lupta contra generalului Averescu. Locul lui nu-l ia nimeni până după alegeri.

Iarăși Consiliul Dirigent.

Când cei vre-o 30 deputați au trecut din partidul nostru național în partidul poporului, au zis, că ei fac trecerea, ca să desăvârșască unirea noastră a ardelenilor cu cei din Regat. După această declarație ar fi urmat, să desființeze la minut Consiliul Dirigent, fiindcă tot după spusele lor acesta stătea mai ales în calea unirii desăvârșite. Dar în loc să facă acest lucru, Consiliul Dirigent stă și astăzi, atâta doar, că s'au schimbat capii resorturilor.

Să ne ierte oricine, dar aceasta nu e unire, «unificare» cum se zice pe domnie, ci numai o schimbare a oamenilor.

— **Soartea Românilor rămași în Ungaria.** Calătorii sosiți de peste noua graniță ungurească aduc vești, că Ungurii au început să pedepsească pe Românii rămași în Ungaria în urma noilor granițe.

Mai mulți spioni cutreără satele românești și arestează pe accia, cari sunt părți sau bănuși, că au avut dragoste ori atragere față de armata română.

— **15 milioane despăgubire de război.** Sfatul ministrilor a hotărît la propu-

nerea Consiliului Dirigent, să dea o despăgubire de război de 15 milioane coroane următoarelor județe

din Ardeal: Cluj, Sălajiu, Arad, Bihor și Sătmăr. Banii aceștia se vor împărți în vremea cea mai scurtă.

Din Lumea Largă.

Icul Nemților.

Ne aducem cu toții aminte, că în Germania s'a fost pus la cale o revoluție, care cerea readucerea *Kaizerului Wilhelm*. Revoluția aceasta a fost sufocată de guvernul republican. Ne aducem aminte apoi, că după revoluția *kaizeriștilor* a urmat revoluția comuniștilor, care revoluție drept, că la Berlin a fost înăbușită, în alte părți însă, și mai ales în ținutul din dreapta rului Rin, nu

Acum esela iveală șiretlicul *Nemților*. Revoluția aceasta anume n'a fost înăbușită de guvernul dela Berlin, din pricina, că prin asta avea de gând să bage icul neînțelegerii între Aliați.

Iată cum vine și asta. Tratatul de pace dintre Aliați și Germanii cerea, ca ținutul din dreapta rului Rin, și în lățime de 50 kilometri să fie teritor (loc) neutru, adică să nu fie stăpânit nici de trupe aliaste, nici de trupe *Nemțești*, afara de o poliție *nemțească*, cu scopul să facă pace între locuitori.

Uneltiri Nemțești.

Pacea aceasta firește nu a putut să fie pe placul *Nemților*. Au cercat deci toate mijloacele și au pus la cale în ținutul acesta turburări neurmăte, cu gândul să treacă rând pe rând și acest teritor în stăpânirea lor. Și gândul li-s'a izbândit, în parte, pentru că aliații în August 1919 le-a îngăduit, ca pe lângă poliție să mai poată trimite acolo încă 10,000 ostași, pentru paza ordinii.

Pofta vine mâncând.

În curând *Nemții* cer și mai mult. Pentru sprijinirea

cererii pun la cale revoluția pomenită tocmai în fruntea acestor șire, și care fiind mai puternică decât toate, ca să o poată înăbuși cer, ca trupele de mai nainte să fie sporite la 40,000 oameni.

Ținuta Aliatilor.

Față de cererea aceasta aliații s'au împărțit în două. Franța și Belgia erau de părerea să nu se sporească trupele *nemțești* numai dacă vor lua garanță prin ocuparea câtorva orașe din acel ținut, — dinpotriva Anglia și Italia susțineau, că nu e lipsă de nici o garanță.

Nemții pe lucru.

Atâta le-a trebuit *Nemților*, să vadă că aliații nu sunt una. Pe față se făceau, că vreau să se înțeleagă în mod pașnic cu Francezii, — și atunci am fost vestit și noi de prietinia acestor două popoare, — dar pe din dos își făceau mendrele și trimeteau cu grosul trupe în blăstâmatul ținut Ruhr, — că așa se numește ținutul cu pricina.

Nu se lasă nici Francezii.

Când au cunoscut francoezii faptele aceste doznice, și le-au cunoscut în curând, că doar spioni au destui, deși nu aveau încă nici un înțeles cu aliații lor englezii, au dat poruncă armatei dela Rin, să treacă râul și să cuprindă orașele de garanție. Trupele au și trecut ajungând până la Frankfurt.

Supărarea Englezilor.

Impăcarea.

Porunca și înaintarea francoeză a supărat pe Englezii și prietini lor. Pricina am spus-o altă dată și se poate întrezări și din șirele acestora.

Destul să spunem, că tinuta aceasta a unora din aliați era cât peaci să primejduiască pacea lumii. Mulțămirea Domnului, francezii au putut convinge în scurt timp pe toți aliații de unelțirile mârșave ale Nemților, așa cât aceștia au primit porunca să iasă din ținutul Ruhr, și să împlinescă în timpul cel mai scurt tratatul de pace.

Cum mai stăm cu Rusia?

Treaba cu Rusia bolșevică are astăzi trei fețe. Una e, că bolșevicii au trimis delegați să încheie pace cu țările apusene la Paris. Alta e, că Polonii nu primesc propunerea ca în Petrograd sau în Moscova să se țină pertractările de pace. Iar a treia, că în Răsăritul îndepărtat bolșevicii s'au luat la luptă cruntă cu Japonzii, cari după o năvală neîntreruptă au cuprins orașul Vladivostoc, au alungat pe bolșevicii și i-au fugărit până la lacul Baical deocamdată. Lupta aceasta e de mare însemnătate și pentru noi, pentru că prin ea s'au eliberat și frații noștri români câți erau prinsoneri în Rusia, așa cât cu dreptul ne putem aștepta să se întoarcă acasă și acești nenorociți.

Conferința dela San-Remo.

Am mai fost amintit, că sfatul păcii își va urmări pertractările în San-Remo, un oraș din Italia. Acum se vestește, că primministrul francez Millerand însoțit de generalul Foch a și plecat acolo. Conferința aceasta va lua la mână mai întâi întâmplările din Germania, ca să le limpezească cu totul, apoi va deslegă afacerea atât de trăgănată a Adriaticii.

S'au înțeles și Italianii cu Sârbii.

Vești din Roma ne spun, că Italianii s'au înțeles cumva și ei asupra feliului cum să stăpânească țarmurii și marea Adriatică. Durere însă, că veștile acestea nu ne spun în ce clipă s'a făcut acest înțeles. Ar fi și vremea să vedem în bine și pe acești

doi vecini artăgoși, cari din 1918 se tot mănâncă, mai altfel decât câinii cei răi prin gard.

Stăpânirea Constantinopolului.

Ceeace prevedeam, s'a împlinit: englezii au pus mâna pe Constantinopol. Deși la început au lăsat să intre deodată cu ei și pe Francezi și Italiani, acum au făcut și au dres, până ce i-au scos pe aceștia.

Dar acum amenință un năcaz din altă parte. Anume Wilson cere sus și tare, ca la acest oraș și la strămtorile de mare de lângă el, să aibă parte și Rușii. Până acum nu au putut ajunge la învoială în privința asta, fiindcă Englezii țin, că unde și-au pus odată piciorul, să nu și-l mai scoată.

Pacea noastră cu Ungaria.

Nici până în ziua de astăzi nu-i subscrisă. Apponyi zice, că nici nu se poate subscrie în feliul cum e alcătuită. Vorbe de acestea am mai auzit noi destule. Pe semne nu i-a sosit sorocul, că atunci cu toată împotrivirea ungușilor are să fie iscălită.

Popas păgubitor.

— O noapte de așteptare în gara dela Târgul-Murășului. —

De multă vreme n'am mai văzut o măsură mai păgubitoare, ca aceea pe care a luat-o C. F. R. pe linia Cucerdea—Târgul-Murăș—Reghin—Toplița—Giurgeu. Trenul care pleacă din Cucerdea spre Giurgeu se oprește adică la Târgul-Murăș și poposește acolo de seara dela 7 până dimineața la 11 și jumătate, așa că călătorii cari voiesc să meargă spre Reghin, Toplița și Giurgeu sunt siliți să stea o noapte întreagă în Târgul-Murăș. Tot așa pățesc și cei ce vin de către Giurgeu și Reghin spre Cluj ori Brașov, pentru că trenul iarăși poposește în gara Târgul-Murăș de seara până dimineața.

Și ce se întâmplă? Bieții călători sunt siliți ori să se plimbe toată noaptea prin gară, pentru că de pe tren li dau jos cefeștii, ori apoi să-și caute corțele prin hotelurile Târgului Murăș. Dară la hoteluri nu

afli odaie nici cu zute de coroane. Iar dacă alii, portarul îți cere certificatul de călătorie pe care trebuie să-l lași acolo. El apoi îl dă dimineața la poliție, iară de acolo merge la comenduirea pieții, de unde abia pe la 11 ore îl poți căpăta iarăși, dar numai în persoană. Trenul spre Cucerdea pleacă însă la 9 și jumătate și astfel ești silit să stai în Târgul Murăș până a treia zi, ori apoi să pleci fără certificat. Așa au pățit o grămadă de oameni și așa erz să pățească și scriitorul acestor șire dacă un cunoscut dela poliție nu-l scutea de acest năcaz.

Ei bine, întrebăm pe domniile dela C. F. R., ce înțeles are întreruperea acestei legături de tren la Târgul-Murăș, iar pe domniile dela poliția din Târgul-Murăș, că de ce trebuie să facă atâta neplăcere bieților călători? Mi-ar plăcea să-l văd pe domnul, care a făcut isprava aceasta la C. F. R., păcălit cum am fost eu, costându-l o odaie 100 coroane și mai pierzându-și pe drum în loc de o singură zi patru zile. Știu că îndată ar schimba mersul trenurilor acestora. Te miri însă că afară de hotelierii din Târgul Murăș cine mai trage folos din această întrerupere!

Impotriva răspândirii de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colporta, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imagine, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

Această infracțiune se va judeca și condamna de pretor în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 1000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Vrei să faci o faptă bună? — Cumpără lozuri de ale Orfelinatului din Blaj!

ȘTIRI.

Cântec popular.

Trandafir de sub părete
Mult se muștră două fețe,
Frunză verde de bujor
Se muștră pentr'un fecior.
Ceu bogat zice-așa:
Pe mine badea mă ia,
Că mie tata mi-a da
Un pluguț cu patru boi
Și-un ciopor mare de oi.
Cea săracă zice-așa:
Pe mine badea mă ia,
Nu dă badea ochii mei
Pentru patru boii tăi,
Nu dă badea gurii
Pentru toată zestrea ta.

* * *

Păcurar la oi băluțe
Vine sera la mândruță
Coborând pe potecuță
Și vine cu gluga 'n spate
Că'l așteaptă supărate
Și vine de la mioare
Pentru mândre bălăioare
Cari ar vrea să mi-l însoare;
Dela pisc încet coboară
Cu măciuca subsuoară,
— Până vine 'n sat la ele
Flueru cu găurele
Cântă tot a dor și jele
După fete tinerele
De strică inima 'n ele.

Frunză verde lemn domnesc
Decând badea te iubesc
Noaptea nu mă hodinesc
Șed în pat și mă gândesc.

Aron Făldătar, Demșuș

Teatru în Blaj.

Blajul a avut trei zile de frumoasă sărbătoare. Au sosit la noi, Luni, în 19 Aprilie, artiștii »Operetei române« Stănescu-Cerna. Firește, această împrejurare a fost pentru blăjeni un prilej de aleasă și înălțătoare bucurie.

Iubiții noștri oaspeți ne-au dat în ziua dintâi opereta »Camarașii«, cu arătări ducioase din războiul francezilor. Au fost minunați în jocurile și cântările lor dd. Stănescu-Cerna, Alexandrescu, Aristid și D-na Ana Dorna, cu glas dulce, limpede și curgător ca o undă de izvor.

A doua seară am văzut piesa »Pericola« în care s'au înfățișat ca artiști de mare croi dd. Ionescu, Stănescu-Cerna și D-na Ana Dorna, dd. Dumitrescu și Alexandrescu. Tot atât de bine a fost d-na Angelescu, care s'a distins și în opereta de ieri în rolul Mariei.

Astăzi, Miercuri, vom vedea opereta »Voivodul Țiganilor«. Credem, că ne va da aceleași

curate și dulci desfătări, ca și în serile trecute.

Blăjenii, au răsplătit cu flori multe pe artiștii cari li-s'a vârit în suflete deabinele.

Nu ne ludoim, că trupa Stănescu-Cerna va duce bune amintiri din Blaj, precum noi li socotim prietenii noștri buni și dorim cât mai des. »La revedere!
A. M.

— **Intărirea și hirotonirea noului mitropolit al Sibiului.** Nou alesul mitropolit al Sibiului, Sfinția Sa Par. Dr. Nicolae Balan a fost întărit din partea Majestății Sale a Regelui nostru Ferdinand întâiul. După datina bisericii greco-orientale Sfinția Sa Par. se face întâi călugăr, iară la sfârșitul lui April ori la începutul lui Maiu va fi hirotonit intru mitropolit, făcându-se cu acel prilej mari serbări la Sibiu.

— **Cum se ajută oamenii în lipsa banilor mărunți.** Calătorind prin Târgul-Murăș și Reghinu-săesc, am voit să schimb o hârtie de 1000 coroane. Comerciantul a și început îndată să-mi schimbe hârtia, numărându-mi pe masă mai multe hârtii albe. Mă uit la ele, și văd, că sunt niște bani de câte 100, 20 și 10 coroane, făcute de banca agrară din Târgul-Murăș și banca săsească din Reghin, pentru că să nu mai fie așa lipsă mare de bani mărunți. Băncile acestea se obligă, că vor plăti celor ce le vor prezenta astfel de obligațiuni albe, bani mărunți în toată regula, iar intrucât n'ar avea, hârtii de câte o mie, bine ștamplate.

Oare băncile românești cum au s'au gândit și ele să ialesnească pe calea aceasta traiul oamenilor?

— **Nefericirea familiei Țarului** tot mai mare apare citind diferitele știri ale ziarelor. Mai nou aflăm, că săptămânile trecute au sosit în portul Triest 57 de neamuri de ale Țarului în frunte cu marea principesă *Maria Pawlowna*. Biețele neamuri ale Țarului s'au refugiat de groasa bolșevicilor în orașul Odessa și acolo au locuit ascunși într'un tren părăsit. Un ofițer englez aflând despre nefericirea lor a arătat guvernului englezesc adevărata și trista stare a nefericiților acestora, iară guvernul englez le-a dat puțința să poată să se refugieze de

acolo. Astfel au ajuns acești 57 nefericiți în portul Triest, unde au fost primiți cu toată dragostea de către italieni, iară statul italian le-a dat un ajutor de 300 de mii de franci, pentru că nu aveau nici ce mânca.

— **Mulțămăntă publică.** Bădicularul Vasilie Demian din Săcalul de câmpie ne trimite următoarele șire, cărora le dăm loc cu plăcere în »Unirea Poporului»: »Doinu părinte Octavian Popa, care a fost preot în Săcalul de câmpie 9 ani de zile și a condus cum mai bine nu se putea poporul credincios, s'a mutat la Făgăraș.

Li dăm dară mulțămăntă prin foaia D-voastră și să trăiască la mulți ani cu soția și cu toată familia.»

— **Vindecarea racului ou radium.** Una dintre cele mai dureroase boale este fără îndoială racul, care este un fel de oarșă rea care mănâncă și răpune în scurtă vreme trupul omeneș. Această boală până acuma nu avea alt leac decât numai cuțitul medicilor, cari, dacă racul era încă tânăr, li știau curăți și scoate din trup.

Mai nou s'a aflat, că o piatră foarte scumpă, pe care o scot învățații cu multă trudă din alte obiecte, numită radium, vindecă racul chiar și când docterii nu se mai încumetă să-l taie.

Descoperirea această este una dintre cele mai mari fericiri ale omenimii.

— **Regala Angliei și domniile cu parapluu.** Într'una din zilele trecute regele Angliei a privit cum se joacă tinerii englezi de-a mija. Deodată s'a descărcat o furtună și a venit o ploaie cât de bună. Toți domni și-au deschis parapleiele (umbrele, corturi), numai Regele a rămas cu el închis. Unul dintre domni li pune atunci întrebarea, că pentru ce nu-și deschide umbrelă, doară tot se udă și poate răci: »Eu nu răcesc, sunt învățat cu d'alde astea. — Și apoi nici bieții tineri, cari se joacă de-a mija nu-și deschid umbrelele, deși sunt îmbrăcați mult mai ușor decât mine. Pentru ce să nu pot suferi această udătură?»

Domnul nu mai zise nici un cuvânt și toți domni cetalalți ca la un semn dat, își închisără umbrelele. Iară regelui-au strigat toți cei adunați puternice »Să trăiască!»

— **Carne de leoaică.** Într'o măcelărie din Paris s'a

vândut zilele trecute carne de... leoaică. Leoaica ajunsă de vânzare, a fost proprietatea unei menajerii (comedie, în care se arată tot felul de animale sălbatice). Interesant e, că kilogramul de carne de leu e 10 franci, adică eu mult mai ieftin decât a celorlalte animale.

— **Cât se bea după războiu.** Din taxele, pe cari le-a pus guvernul pe beuturi, s'a văzut că vinul și alte beuturi se beau în părțile de răsărit ale Moldovei de 3 ori mai mult ca înainte de războiu.

— **Un bocotan cu inimă** în Londra, capitala Angliei, toată lumea vorbește în zilele din urmă cu multă căldură despre un milionar englez, care a dovedit, că n'are numai bani foarte mulți, dar și inimă foarte bună. Ce s'a gândit adevărat milionarul? Cum să ajute el lumea săracă? S'a făcut croitor. Dar ce croitor, nenel Cel mai ieftin croitor din întreagă Londra. S'a apucat adevărat și a cumpărat o grămadă de ștofă de cea mai fină, și-a deschis mai multe croitorii și a început să lucreze mai ieftin decât toată lumea, dară cu mult mai ieftin.

Și zice milionarul întrebând de un gazetar, că ei nu vrea să le strice croitorilor celorlalți, ei dorește să ajute lumea săracă. Și cu toate că lucră așa de ieftin au numai că n'are pierdere, ci câștigă mai mult decât toți ceilalți.

Încă o dovadă, că croitorii lucră mult prea scump, nu numai cei dela noi, despre cari să nici nu vorbim, ci chiar și cei din Londra.

La noi pentru ce nu vine un astfel de milionar? Și-ar face adevărată pomana.

— **De ce nu este sare?** Ocele din Ardeal dau sare destulă, dar sare totuși nu este câtă se cere, fiindcă se face multă hoție cu această marfă, mai ales în mult lăudatul Banat... Pleacă sute de vagoane spre acel colț de țară, chipurile pentru trebuințele poporului de acolo, dar de sărat își săroază mâncările cu ea... Sărbii! Vagoanele sunt strecurate în chip hoțesc peste graniță, iar meșterii lor fac averi de milioane. De curând, stăpânirea noastră a pus mâna pe astfel de negustori, între cari loc de frunte are dl *George Tur-*

coane, care aven și o foaie numită »Opinea», zicând că ar sluji pe bieții opincari, foarte des trași pe sfoară de oameni fără suflet. Statul românesc are pagubă cu sarea trecută peste Banat la mai mult ca 300 milioane de coroane.

— **Moartea unui scriitor.** A murit zilele trecute într'un spital din București scriitorul *Dimitrie Telcor*. Răposatul a fost la vremea sa foarte cunoscut muncitor în redacțiile gazetelor din București, scriind mai ales versuri avântate de tinereță și, mai târziu, povestiri glumețe și pișcătoare. A trăit sărac și a murit părăsit de toată lumea. Nu s'a priceput să tragă foloase din munca sa harnică într'o lume, care te plătește numai după laudele pe cari i-le aduci sau după sprijinul ce poate să-l aibă din scrisul cuiva. A fost, se vede, un suflet ales și cinstit. — Săracii scriitori de bună credință: asta-i răsplata lor: o șilie de spital, părăsire și uitare. Recunoștința celor buni însă este a lor, ei sunt și făuritorii sufletelor curate. Oare când va veni odată vremea, să poată trăi mai ușor în lume și acest fel de scriitori și îndrumători fără târguială?!

— **Se scumpose banii.** În vremea din urmă am primit vești foarte îmbucurătoare despre scumpirea banilor noștri. Pe când adevărat înainte cu 2—3 săptămâni prețul leului nostru era numai 20 de fileri (santime) francezi, astăzi leul românesc are pe piața Parisului preț de aproape 30 de santime. Va să zică prețul banilor românești se ridică într'una și astfel și mărfurile se vor ieftini din zi în zi. Să avem numai răbdare.

— **În țara gerului.** Căpitanul *Nansen*, norvegianul îndrăzneț, care a mai făcut și până acum numeroase călătorii în țara gerurilor, spre oșia (polul) de miază noapte a pământului, se găsește iarăși în drum de descoperiri prin pustiriile de îngheț ale Nordului. A plecat în lunie 1918. Iar acum trimite veste din insula Aiom, unde a petrecut iarna. Spune, că e sănătos, împreună cu toți oamenii săi.

Oameni buni! Nu e nici creștin, nici român bun, care nu cumpără barămi un loz de-al Orfelinului din Blaj!

Redactor responsabil:

IULIU MAIOR

Număr cenzurat de: Vasile Suciu.

Pentru întărirea României Mari.

— Imprumutul intern. —

3-6

În virtutea legii promulgată în „Monitorul Oficial” No. 213 din 16 Ianuarie 1920. Guvernul Român emite rentă amortibilă 5% din 1920.

Scopul împrumutului.

Acest împrumut are de scop acoperirea nevoilor tezaurului din cauza marelui contingent de trupe rămase încă mobilizate pentru apărarea țării, pentru punerea în aplicare a diferitelor legi sociale, isvorite din fasași urmările războiului, precum și pentru reconstituirea gospodăriei naționale.

În textul titlurilor noului împrumut să vor reproduce următoarele condițiuni:

Împrumutul va fi emis în titluri la purtător de 500, 1000, 5000, 10.000, și 20.000 lei.

Titlurile vor purta în facsimile semnăturile Ministrului de Finanțe, a Directorului Datoriei Publice și a Casierului Central al Tezaurului Public și o semnătură manuscrisă de control.

Scutirile de impozite.

Subscriitorul la acest împrumut e scutit pentru sumele subscrise de impozitul asupra creșterii averilor, (asupra câștigurilor de război) și asupra averilor. Sumele subscrise nu se vor socoti la stabilirea averilor asupra cărora se va executa un eventual împrumut forțat.

Titlurile acestui împrumut vor fi scutite de orice impozite prezente sau viitoare.

Titlurile.

Titlurile vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanție la toate casele Statului. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași Case drept numerar. Titlurile vor putea fi puse în gaj (lombardate) la Banca Națională a României și la Casa de Depuneri.

Subscriitorul va putea plăti pământul cu care a fost impropriat prin expropriere cu aceste titluri pe valoarea lor nominală, purtând primul cupon neatins la scadență.

Titlurile acestui împrumut vor purta o dobândă de 5% pe an la capitalul nominal. În acest scop titlurile sunt însoțite de o foale de cupoane de dobânzi semestriale pe zece ani, reînnoibile până la complectarea atingerii a acestui împrumut.

Amortizările.

Amortizările acestui împrumut se vor face pe valoarea nominală în curs de 40 ani, conform tabelului anexat la textul titlurilor, prin trageri la sorți semestriale cari vor avea

loc la 1 Septembrie și la 1 Martie al fiecărui an, cu începere de la 1 Septembrie 1921, dată fixată pentru prima trageră.

Guvernul se obligă a nu denunța acest împrumut înainte de 1 Mai 1931.

Titlurile eșite la sorți vor fi plătite la 1 Mai și Noiembrie ce urmează fiecărei trageri în schimbul titlurilor având atașate toate cupoanele, începând cu scadența imediat următoare termenului rambursării. Primul cupon va fi plătit la 1 Noiembrie 1920.

Cupoanele.

Valoarea cupoanelor ce vor lipsi se va deduce din capitalul de rambursat.

Numerile titlurilor eșite la sorți la fiecare trageră, împre-

Condițiunile de subscriere.

În baza prospectului de mai sus, subscrierea la împrumutul 5% din 1920, va începe în ziua de 25 Martie a. c.

Subscrierea se va face:

In București.

1. La Ministerul de Finanțe, la Casa de Depuneri, Consemnațiuni și Economie, la Administrațiile Financiare.
2. La Banca Națională a României.
3. La Banca Marmorosch Blank et Co.
4. La Banca Românească.
5. La Banca Națiunii.
6. La Banca de Credit Român.
7. La Banca Agricolă.
8. La Banca The Banca of Romania Ltd.
9. La Banca Comercială Română.
10. La Banca de Scont a României.
11. La Banca Țărănească.
12. La Banca Generală a Țării Românești.
13. La Banca Cerealiștilor.
14. La Banca Dacia Traiană.
15. La Banca Fortuna.
16. La Banca I. Berkovitz.
17. La G. M. Eftimiu et Co.
18. La M. Finkels.
19. La C. Sierin.
20. La I. D. Benzal.
21. La Banca Sindicatului Agricol Ialomița.
22. La Banca Munteniei.
23. La Banca Franco-Română.
24. Creditul Tehnic.
25. La Banca Sindicatului Agricol Ilfov.
26. La Banca Chirsovelont.
27. La P. Gr. Ionescu.
28. La Cobilovici.
29. La Societ. cooperativă „Victoria Unirii”.
30. La Banca Carpaților.
31. La Banca Rahova Brașov.
32. La Centrala Băncilor din Provincie.
33. La Grosswald et Marcovici.

ună cu o specificare a celor din tragerile precedente, cari nu s'au prezentat la plată se vor publica în „Monitorul Oficial”.

Cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după cinci ani, iar titlurile eșite la sorți după trecerea de treizeci de ani dela scadența lor.

În locul titlurilor pierdute, furate sau distruse se vor libera proprietarilor duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 13 Noiembrie 1918, putându-se lua cunoștință de dispozițiunile acestei legi la locurile de plată.

Subscrierile acestui împrumut vor fi ireductibile.

Min. de Finanțe, Aurel Vlad,
București, 20 Februarie 1920.

34. La Josef, Cohen et Stroerfer.
  35. La Haim, Campus et Bassa.
  36. La Banca Română de Comerț și Industrie.
  37. La Sindicul Bursel.
  38. La A. Lazaris.
  39. La Casa Funcționarilor Publici.
  40. La Societatea de Asigurare „Generală”.
  41. La Banca Oborului.
  42. La Banca de Petrol, Mine și Industrie.
  43. La Banca Poporului.
  44. La Simon Schwartz.
- Subscrierile se vor mai face la alte bănci sau instituții, cari se vor indica prin publicațiuni speciale precum și la Băncile Populare.
- In Provincie inclusiv Basarabia și Bucovina.**
1. La toate Sucurs. și Agențiile Băncilor mai sus menționate.
  2. La Administrațiile financiare și la Percepții.
  3. La Banca Comerțului, Craiova.
  4. La Banca Moldovei, Iași.
  5. La Banca Iașilor, Iași.
  6. La Banca Dacia, Iași.
  7. La Banca Groswald, Iași.
  8. La Banca Jurist, Iași.
  9. La Banca Română, Brăila.
  10. La Banca Brăila, Brăila.
  11. La Societatea Economia din Focșani.
  12. La Societatea Frația din Focșani.
  13. La Societatea Putnei din Focșani.
  14. La Societatea Miclov din Focșani.
  15. La Societatea centrală, Plocești.
  16. La Frații B. Eschenasy, Craiova.
  17. La Prima Societate de Economie Iași.
  18. La Banca Botoșăneană Română, Botoșani.
  19. La Banca de Credit Piatra-Neamț.

20. La B. M. Moscovitz Botoșani.

21. La N. T. Popp, Craiova.

23. La Banca Olteniei, Craiova.

23. La H. G. Silberman.

24. Precum și la orice alte Case de bancă, cari se vor indica prin publicațiuni speciale.

25. La Federatele Băncilor Populare.

In Transilvania.

1. La Perceptorate și la toate Băncile, cari fac parte din Asociațiunea „Solidaritatea”, precum și a altele, cari se vor desemna ulterior. Prețul de emisiune este fixat pentru acei ce vor face vărsămintele integrale la 87 suta de lei capital nominal, iar pentru aceia ce vor face Vărsămintele în rate la 88 suta de lei capital nominal.

Vărsămintele, cari nu se vor face integral, se vor face în două rate. Prima rată va fi de 48 lei la subscriere a două rate se va plăti până la 3 Iulie 1920 și va fi de 40 lei.

Cei cari nu vor achita rata a doua în acest termen, vor plăti pentru o lună de zile următoare o dobândă de 8% pe an. După acest termen se va putea vinde dreptul în contul și rizicul subscriitorului.

Guvernul are dreptul să lichideze subscrierea oricând va voi, anunțând cu cinci zile înainte cu data închiderii ei, prin publicațiuni speciale.

La subscrieri cu vărsămintele integrale se vor primi bonurile de tezaur precum și bonurile de tezaur ale Apărării Naționale neluându-se dobânda până la scadența lor, cea dată subscrieri la noul împrumut. Se vor mai primi tot la subscrierile cu vărsămintele integrale de la 1 Aprilie 1920 până la 1 Aprilie 1921 inclusiv dela titlurile de rentă aflate în depozitul Casei de Depuneri și Băncilor, care au fost autorizate să-și trimită depozitele la Moscova. De asemenea se vor primi cupoanele cu aceleași scadențe dela titlurile aflate în posesia deținătorilor.

Subscriitorului i-se va libera o chitanță constatând subscrierea și efectuarea vărsămintelor.

Subscrierile se vor face pe formulare ce se vor pune gratuit la dispoziția subscriitorilor. Subscrierile pentru acest împrumut vor fi ireductibile.

Titlurile definitive împreună cu foile de cupoane se vor libera cel mai târziu la 1 Iulie 1920. Chitanțele sunt circulabile, ca și titlurile până la emiterea acestora.

Min. de Finanțe Aurel Vlad,
București la 20 Febr 1920.